

Turecko v 80. letech

Řeč generála Kenana Evrena

- *„...Vážení občané, právě ze všech těchto důvodů ... byly turecké ozbrojené síly nuceny převzít státní správu s cílem zajistit jednotu země a práva a svobody lidu, zajistit bezpečnost života a vlastnictví a štěstí a prosperitu lidí, zajištění převahy práva a pořádku - jinými slovy, obnovení státní moci nestranným způsobem...“*

Vojenský převrat 1980

- <https://www.youtube.com/watch?v=XvAdu953fzU>
- <https://www.youtube.com/watch?v=9lGix7ylUmo>
- Cílem vojenského převratu bylo znovuoobnovení zákona a pořádku, respektive míru v polarizované turecké společnosti
- Samotný převrat neukončil krveprolití předchozích let, ale pokračoval v něm

Období vlády vojenské junty

- Puč z 12. září 1980 potřetí turecké ozbrojené síly vyhlásily výjimečný stav, v němž došlo k popravám, útokům a porušování lidských práv
- Turecký parlament byl rozpuštěn, ústava byla zrušena, všechny politické strany byly uzavřeny a jejich majetek byl zabaven
- Konce vlády listopad 1983

Rada národní bezpečnosti (RNB)

- Rada národní bezpečnosti - složená z Kenana Evrena (který vedl přípravy a celý vojenský převrat a později se stal prezidentem) a z velitelů tureckých pozemních, leteckých a námořních sil a velitele četnických sil, převzala kontrolu nad veškerou mocí v Turecku
- RNB – špička ledovce – obrovská moc skryta před zraky veřejnosti – velitelé (vykonavatelé stanného práva)

RNB

- Generál Necdet Üruüg – vojenský velitel v Istanbulu; stanné právo v Istanbulu
- Za generály stál důstojnický sbor, který vyvíjel tlak na politiky
- Málo známy fakt – v rámci RNB existovaly dvě frakce: umírnění a radikálové
- Obě frakce – schované „pod ideologií kemalismu“

Frakce v RNB

- Umírnění – upřednostňovali méně tvrdý režim a dřívější návrat moci civilistům
- Radikálové - chtěli důkladnou restrukturalizaci politického systému, aby jednou provždy eliminovali „starou politiku“; v době, kdy by nastal čas, byli ochotni vytvořit vlastní politickou stranu a jít do voleb
- Rozhodnutí však byla učiněna kolektivně, aby se udržel zdánlivý dojem jednoty
- Generál Kenan Evren – prostředník a mluvčí, rozhodně neměl takovou moc, jak se na první pohled zdálo

Opatření RNB

- Vydala nařízení, kterým pozastavila ústavu, rozpustila parlament, uzavřela politické strany, zadržela jejich vůdce a pozastavila prakticky všechna profesní sdružení a konfederace odborových svazů
- 14. září padlo nařízení na ukončení stávek a návrat do práce

- Téhož dne bylo úředníkům, kteří byli členy Svazu revolučních dělnických odborů (DISK), nařízeno, aby se do 48 hodin odevzdali vojenské juntě
- Úředníci patřící do MISK, neofašistické konfederace odborů, byli také obdrželi nařízení, aby se vzdali
- Účelem tohoto aktu bylo vytvořit dojem, že režim byl nestranný mezi levicí a pravicí
- Členové MISK nikdy nebyli ve stávce; z 51 000 stávkujících pracovníků v září 1980 patřilo 477 319 DISK a zbytek TÜRK-İŞ

Tisková konference 16. 9. 1980

- Poprvé náznak, že armáda by mohla být u moci „delší dobu“
- Generál Kenan Evren oznámil, že demokracie bude obnovena v „přiměřené době“ (nebyl uveden žádný časový harmonogram)
- RNB měla odstranit veškeré překážky, které bránily zdravému fungování demokratického řádu, takovým způsobem, který by navždycky vylučoval potřebu obdobného zásahu

Tisková konference 16. 9. 1980

- „...Pouze ti, kdo věří v demokracii, mají nárok na demokratické svobody...“
- Náznak, že strany levice a krajní pravice by mohly být vyloučeny z politického procesu
- Mateřské školy a univerzity by „budoucí generace“ měly učit „bránit demokratické hodnoty“, což by v praxi mohlo znamenat, že učitelé, kteří nebyli oddáni hodnotám považovaným vládou za demokratické, by mohli být odstraněni

Zájmy vojenské junty

- Politická a institucionální restrukturalizace země
- Byla odhodlána zbavit politiku městské mládeže, která začala hrát důležitou roli od 60 let - vyžadovalo rozdrčení všech projevů nesouhlasu zleva, včetně revolucionářů, sociálních demokratů, odborářů a stoupenců hnutí jaderného odzbrojení organizovaného jako Mírové sdružení (základ turecké elity)
- Extrémní pravice zastoupená Nacionalistickou akční stranou byla rozdrčena, ačkoli její ideologie byla přijata ve formě tzv. „Turecko-islámské syntézy“ a zformována skupinou známou pod názvem „Intelektuálové“

Proslov generála Evrena Kenana z 18. 11.

- *„... Boj proti terorismu je naším prvořadým úkolem, protože se jedná o největší problém v zemi a to je to, co nejvíce znepokojuje naše občany ... Desítky tisíc osob patřících k levicovým organizacím jsou denně zastřeleni nebo zraněni či zajati...“*

Režim vojenské junty

- Úřady dohlížející na výkon stanného práva v Istanbulu 21. listopadu oznámily, že od převzetí moci provedly 1 245 zatčení a 460 za posledních 11 dní
- V celé zemi bylo zadrženo asi 8 000 osob a další tisíce, pokud jeden počítal ty, kteří byli vzati do vazby po dobu 90 dnů, zbití, zavražďování a propuštění bez obvinění
- V lednu 1981 odhadl výbor EHS, že bylo zadrženo 30 000 osob
- Mučení se nyní stalo rozšířeným a systematickým, přičemž řada podezřelých a vězňů umírala za neobjasněných okolností
- Režim nikdy nepopíral existenci mučení; pouze tvrdil, že jde o práci nepoctivých policistů a nikoli o politiku a že všichni obvinění byli vyšetřeni a provinilci potrestáni

Režim vojenské junty

- Zatýkání a soudy (neofašistické Nacionalistické akční strany, islamisty, Strany národní spásy, radikální konfederace odborových konfederací DISK, Mírové asociace, Asociace učitelů Turecka) byly hlavními rysy každodenního politického života v 80. letech
- 10/1981 však RNB učinila první krok k politické restrukturalizaci a ustanovila poradní shromáždění za účelem návrhu nové ústavy, současně byl přijat zákon o zrušení všech politických stran a zabavení veškerého jejich majetku, včetně jejich archivů

Praktiky vojenské junty

- Otázka mučení získala mezinárodní pozornost - tisk informoval o tom, že Ahmet İsvan, sociální demokrat a bývalý starosta Istanbulu, byl se zavázanýma očima držen na židli několik dní, zatímco jeho vyšetřovatelé se snažili získat jeho napojení na podvratné levicové organizace
- Po této události se veřejné mínění v Evropě stalo kritickým vůči režimu X USA poskytovalo jak materiální, tak i morální podporu, junta se cítila dostatečně sebevědomě a pokračovala v represích a spoléhala na rostoucí strategický význam Turecka v regionu

Vláda

- Kabinet, na který RNB delegovala výkonnou moc , byl vyhlášen dne 21. září
- V čele vlády Bülent Ulusu, admirál
- Členové kabinetu byli byrokraté, profesoři a důstojníci v důchodu
- Nejvýznamnější - Turgut Özal, který se stal místopředsedou vlády odpovědným za ekonomiku a Kaya Erdem, blízký spolupracovník Turguta Özala a bývalý úředník centrální banky, který byl jmenován ministrem financí

Vláda

- Bez jakékoliv opozice v parlamentu (a také u novinářů) s mimořádnými pravomocemi
- Šlo implementovat v podstatě cokoliv
- Např. zrušení veta proti návratu Řecka do NATO (Řecko stáhlo své síly z vojenské velitelské struktury NATO v letech 1974 až 1980 v důsledku řecko-tureckého napětí po turecké invazi na Kypr v roce 1974)
- Na oplátku USA a západní Německo – příslib finanční pomoci – pomoc zadluženému Turecku

Turgut Özal

- Úzké vazby na západní finanční kruhy – IMF a WB
- Od generálů získal „volnou ruku“ – hospodářská politika
- Během následujících měsíců dostal Turgut Özal od ruky nápravu ekonomických problémů Turecka - snížení inflace uvolněním cen, zvýšením vývozu a podepsáním dohod se zahraničními věřiteli o odložení splátek tureckého dluhů, které činily asi \$ 18 miliard
- <https://www.youtube.com/watch?v=t8H1WHJk0eQ>

Zákon č. 2547 6. 11. 1981

- Depolitizace univerzit

První náznaky počátku mezinárodní izolace

- Izolace režimu začala končit, když dne 5. listopadu 1981 navštívil Ankaru Hans Dietrich Genscher, ministr zahraničí Západního Německa a první západní státník, který od puče navštívil Ankaru
- Varoval generály, že jejich represivní opatření mohou vést k vyloučení Turecka z Rady Evropy a k pozastavení hospodářské pomoci, která byla pro hospodářské zotavení Turecka nezbytná
- Avšak prosincová návštěva ministra obrany USA Caspera Weinbergera a příslib větší pomoci posílily sebevědomí režimu a jeho odhodlání

Novoroční projev generála Kenana Evrena

- Představil kalendář, který předurčil politický život k Turecku
- Ústavní shromáždění příprava ústavy, jejíž draft musí být předen RNB do léta 1982.
- RNB poté provede nezbytné změny a předloží návrh lidu (referendum)
- Pokud lid ústavu přijme, bude připraven nový zákon o politických stranách a vše ostatní, aby se všeobecné volby mohly uskutečnit do konce roku 1983

Příprava ústavy

- Veřejná diskuse nad přípravou ústavy – znovu otevřené dveře do politiky a veřejná kritika – vláda přijala zákon, kterým bylo zakázáno bývalým lídrům politických stran účastnit se diskuse nad podobou ústavy
- 44 členů Mírové asociace bylo zatčeno – „válka proti intelektuálům“
- B. Ecevit – uvězněn
- 7/1982 – návrh ústavy – prezidentský charakter, vzor francouzská ústava 1958, cílem byla garance zákona a pořádku – moc v rukou prezidenta, respektive premiéra; prezident mohl rozpustit a požadovat volby; v případě národní stavu nouze – dekrety; vybíral členy ústavního soudu (nominace soudy a rady)
- Vlna nespokojenosti

- Mumtaz Soysal:
- *„Turečtí lidé nejsou zas až takoví barbari, aby si zasloužili takovouto ústavu v poslední čtvrtině 20. století...“*

Harmonogram

- Ústavní shromáždění – návrh ústavy předloží RNB během léta 1982
- RNB dodatky a následně bude ústava předložena lidu v referendu
- V případě, že ústava projde v referendu, tak budou na konec roku 1983 připraveny volby

Příprava ústavy

- Veřejná diskuse nad přípravou ústavy – znovu otevřené dveře do politiky a veřejná kritika – vláda přijala zákon, kterým bylo zakázáno bývalým lídrům politických stran účastnit se diskuse nad podobou ústavy
- 44 členů Mírové asociace bylo zatčeno – „válka proti intelektuálům“
- B. Ecevit – uvězněn
- 7/1982 – návrh ústavy – prezidentský charakter, vzor francouzská ústava 1958, cílem byla garance zákona a pořádku – moc v rukou prezidenta, respektive premiéra; prezident mohl rozpustit a požadovat volby; v případě národní stavu nouze – dekrety; vybíral členy ústavního soudu (nominace soudy a rady)
- Vlna nespokojenosti

- Mumtaz Soysal: *„Turečtí lidé nejsou zas až takoví barbaři, aby si zasloužili takovouto ústavu v poslední čtvrtině 20. století...“*

Ústava 1982

- 7. 11. 1982 – referendum (pro)
- Třetí ústava od vyhlášení republiky 1923
- Ústava byla výsledkem vojenského převratu 1980
- Turecký vládní systém – demokratický, sekulární, parlamentní
- Tureckému národu byla svěřena bezpodmínečná a neomezená svrchovanost
- Bylo stanoveno VNST může svolat jednu třetinu z celkového počtu členů, aby se zabránilo parlamentní blokaci; může přijímat rozhodnutí absolutní většinou přítomných; kvórum pro rozhodnutí však nesmí být za žádných okolností menší než čtvrtina plus jeden z celkového počtu členů
- Zásadní změnou legislativy ústavou z roku 1982 bylo zrušení Senátu republiky
- Zatímco výkonné funkce vykonává prezident republiky a Rada ministrů, soudní pravomoc vykonávají nezávislé soudy

- Článek 2 ústavy popisuje republiku jako demokratický, světský a sociální stát, který je právním státem
- Ústava uvádí, že všichni turečtí občané jsou sjednoceni v národní cti a hrdosti, národní radosti a zármutku, jejich právech a povinnostech vůči národní entitě, požehnáním a břemenům a ve všech projevech národního života
- Ústava stanoví, že Turecká republika se zavázala k nacionalismu Atatürka
- turecký stát je nedělitelným celkem se svým územím a národem.
- Demokracie - získávána a zachovávána dodržováním zákona státní správy, který omezuje zákonodárné a výkonné pravomoci a poskytuje rovnováhu mezi těmito třemi pravomocemi

- Soudní přezkum správních aktů a ústavnost zákonů jsou považovány za *sine qua non* pro právní stát
- Dalšími zárukami právního státu v ústavě z roku 1982 byla nerektroaktivita trestního práva, soudních proces a zákaz odepření spravedlnosti
- Kromě toho byla přijata hierarchie norem, která zabránila tomu, aby nižší normy byly narušeny vyššími
- Rozhodnutí Ústavního soudu jsou závazná pro legislativní, výkonné a soudní složky, vládu, všechny fyzické osoby a právnické osoby

- Ústava z roku 1982 navíc uznává všechna základní lidská práva, jako je svoboda slova, tisk, komunikace, cestování, právo na soukromí, právo na vlastnictví
- Základními sociálními právy uznanými ústavou je právo organizovat odbory, právo na stávku a kolektivní vyjednávání, právo na sociální zabezpečení, právo na vzdělání a právo na lékařskou péči

- Zákonodárná moc je svěřena Tureckému velkému národnímu shromáždění
- Turecké velké národní shromáždění se skládá z 550 poslanců
- Parlamentní volby se konají každých pět let
- Poslanci reprezentují celý národ a před nástupem do funkce skládají přísahu, jejíž text je obsažen v Ústavě
- Povinnosti a pravomoc Tureckého velkého národní shromáždění jsou stanoveny takto: přijímat, měnit a rušit zákony, dohlížet na Radu ministrů a ministry, zmocňovat Radu ministrů k přijímání nařízení z moci zákona, přijímat rozpočet a návrhy zákonů, ratifikace tisku nebo ražby měny, rozhodnutí o vyhlášení války, stanného právo nebo stavu ohrožení, schválení podpisu mezinárodních dohod a rozhodnutí o prohlášení obecných nebo zvláštních amnestií

- Turecké velké národní shromáždění přijalo nejkomplexnější dodatky s tímto pozměňovacím návrhem, který se týkal 34 článků, byla ústava rozsáhle revidována s cílem rozšířit základní práva a svobody, možnost regulovat sociální a ekonomický život
- Změny vstoupily v platnost poté, co byly zveřejněny v Úředním věstníku 17. října

Ústava 1982

- Liberální ústava z roku 1961 byla nahrazena novou, autoritářskou založenou na francouzském modelu – ústava 1958
- Odborové organizace byly rozbity, na univerzitách proběhly čistky a univerzity byly centralizovány, politické strany byly rozpuštěny, mnoho politiků bylo vykázáno z politiky
- V podstatě jedinou snahou Vrchního velení bylo eliminovat cokoliv „politického“

- Soudní přezkum správních aktů a ústavnost zákonů jsou považovány za sine qua non pro existenci právního státu
- Dalšími zárukami právního státu v ústavě z roku 1982 jsou nereaktivita trestního práva, soudní proces a zákaz odepření spravedlnosti. Kromě toho byla přijata hierarchie norem
- Rozhodnutí Ústavního soudu jsou závazná pro legislativní, výkonné a soudní složky, vládu, všechny skutečné osoby a právnické osoby

- Ústava 1982 – schválena v národním referendu, několikrát – dodatky
- Hlavní zákonodárny orgán – PARLAMENT – volba – všeobecné hlasovací právo – na 5 let
- Min. % - 10 %
- Řada omezení – extrémní pravice a levice
- Výkonná moc – rozdělena: premiér a prezident

Referendum

- Jediná věc je jasná: voliči věděli, že kdyby odmítli ústavu, tak by se prodloužil tzv. „Přechod k demokracii“
- Kenan Evren varoval lidi opakovaně, že junta se vzdá moci až poté, co bude přesvědčena, že se situace v Turecku nevrátí k anarchii před rokem 1980.
- Ale ani generálové neočekávali, že vyhrají 91,37 procent platných hlasů; veřejně uvedli, že očekávali 80 procent, ale byli by spokojeni i s 62 procenty (ústava z roku 1961)

- Referendum bylo interpretováno jako projev důvěry a osobní triumf Kenana Evrena, který oficiálně převzal úřad prezidenta dne 9. listopadu 1982
- Výsledky posílily důvěru generálů a jejich stoupenců, zejména v obchodně-průmyslové komunitě
- Stali se optimističtí a věřili, že nyní mohou vytvořit nové politické síly, které nahradí ty, které právě smetli
- Dne 12. listopadu prezident Evren oznámil, že volby se budou konat v říjnu 1983 za předpokladu, že se neobjeví neočekávané akce, které by jim mohly zabránit

Politické strany

- Jakmile byla ústava legitimizována, obrátili generálové svou pozornost na úkol vytvořit strany věrné filozofii 12. září
- Mírná frakce RNB chtěla, aby předseda vlády Bülent Ulusu vytvořil „státní stranu“, a 17. listopadu Ulusu řekl, že tak učiní pokud bude vyzván
- 13. dubna 1983, oznámil, že tento úkol nepřevzme
- Následně Turgut Sunalp, generál v důchodu, oznámil, že vytvoří středopravicovou „státní stranu

Politické strany

- Zákon o nových stranách vstoupil v platnost 24. dubna a následující den RNB zrušila zákazy a otevřela novou stránku politického života v zemi
- Nový zákon vyžadoval, aby strany byly složeny nejméně ze 30 členů (vyjma 723 bývalých politiků) a dal RNB pravomoc vetovat kterékoliv zakládajícího člena bez uvedení vysvětlení
- Kromě toho článek 97 přinutil všechny strany, aby přijaly odkaz režimu z 12. září

Politické strany

- Během několika týdnů se objevilo 17 stran, téměř všechny se ukázaly jako pomíjivé
- Pouze dvě měly základ: Sociálně demokratická strana (SODEP); její vůdcem byl profesor Erdal İnönü, syn İsmet İnönü, který ovládal turecký politický život v letech 1938-1972
- Očekávalo se, že SODEP přitáhne bývalé příznivce rozpuštěného CHP a levicové voliče.
- Druhou stranou byla Velká turecká strana, (S. Demirelova Strana spravedlnosti v přestrojení)

- Generálové nechtěli, aby Turecko by získalo dvoustranný systém, o který usilovala podnikatelská komunita
- Generálové - vytvářet novou politiku a tyto strany představovaly „starý režim“, proto byla Velká turecká strana zrušena a její vůdci zadrženi spolu s bývalými bývalými republikány
- Ačkoli SODEP nebyl zakázán, politika veta RNB kandidátů zabránila účasti ve volbách

Strana pravé cesty

- Středopravicová 1983 – 2007
- Předchůdce Strana spravedlnosti
- Süleyman Demirel

Politické strany

- Mezitím vznikly také tři strany, které kandidovaly v listopadových volbách
- Strana nacionalistické demokracie vedená v důchodu generál Turgut Sunalp – pravice
- Střed obsadila strana Turguta Özala Strana vlasti a Necdet Calp, bývalý soukromý sekretář Ismeta İnönüho, vedl populistickou stranu s cílem naplnit vakuum, které zbylo po CHP, tzv. Lidová strana

Politické strany

- Častá otázka – proč junta nezakázala Stranu vlasti?
 - Vypadalo to, jako by ho chránila západní podpora, a to zejména ve finančních kruzích. Generál Alexander Haig měl údajně navštívit během tohoto období generála Kenana Evrena, aby ho informoval o tom, že Özal má plnou důvěru západu...

V předvečer voleb

- Když průzkumy veřejného mínění ukázaly, že T. Özal byl před svými soupeři - generálové se rozhodli, že prezident K. Evren a premiér B. Ulusu – musí otevřeně podporovat Turguta Sunalpa
- Učinili tak 4. listopadu, 2 dny před volbami, ale výsledek byl opakem toho, co se očekávalo

Volby

- Voliči se stali ještě více nepřátelskými vůči „státní straně“ a hlasovali pro protivníky
- Vláda obávající se nízké volební účasti a uložila pokutu 2 500 lira (asi 25 \$) těm, kteří by se neúčastnili voleb (rekordní účast 92,9%)

Výsledky voleb

- Pouze 23,27 procenta pro Strana nacionalistické demokracie, populistická strana Strana Lidová (30,46%) a Strana vlasti (45,15%).

Výsledky voleb

- volby v roce 1983 nedokázaly legitimizovat pozice Turguta Özala přímo, protože obě hlavní strany - SODEP a Pravá cesta - byly před volbami vyloučeny
- Lidé pochybovali, zda by Özal vyhrál svobodné volby; proto se musel prokázat v komunálních volbách, které se měly konat v listopadu 1984.

Výsledky voleb

- Tyto volby se staly nesmírně významnými, protože jejich výsledky by mohly oslabit postavení vládnoucí strany a donutit zemi předčasné všeobecné volby. Toto období přechodu k demokracii bylo poznačeno nejistotou, vzrušením a očekáváním
- Politický terorismus byl prakticky vyloučen, i když procesy byly neustálou připomínkou „anarchie“ z roku 1980 a opravňovaly k zachování stanného práva i po návratu k civilní vládě

Příprava komunálních voleb

- Turgut Özal vzal vážně hrozbu nadcházejících voleb a přijal opatření, aby zajistil vítězství své strany
- Uvažoval o přijetí zákona omezujícího účast v obecních volbách těm stranám, které napadly všeobecné volby
- Báł se však, že prezident Evren takový zákon vetuje, proto se T. Özal rozhodl připravit volby neprodleně a okrást opozici o čas na organizaci a kampaň
- Mezitím T. Özal využil všech výhod vládnoucí strany (zejména sponzorství) k posílení své vlastní pozice

Výsledek komunálních voleb

- Strana vlasti vyhrála – 41,52%
- SODEP – 23,35%
- Strana pravdivé cesty – 13,25 %
- Lidová strana – 8,76%
- Strana nacionalistické demokracie – 7,09%

- <https://www.youtube.com/watch?v=ubirzx7HtdE>
Ümit Cizre
- <https://www.youtube.com/watch?v=XvAdu953fzU>
- <https://www.youtube.com/watch?v=EsHo7nYWP48&t=29s>
- https://www.youtube.com/watch?v=99_97sDa-f8 BBC

Důsledky vojenského převratu 1980

- Turecký parlament byl rozpuštěn, ústava byla zrušena, všechny politické strany byly uzavřeny a jejich majetek byl zabaven
- 650 000 lidí bylo vzato do vazby
- 230 000 lidí bylo postaveno před soud
- 1 683 000 lidí bylo zařazeno na „černou listinu“
- Vojenští státní zástupci požadovali trest smrti pro 7 000 lidí
- Trest smrti dostalo 517 lidí
- 50 lidí bylo popraveno
- Vojenská vláda zrušila občanství více než 14 000 lidí
- 388 000 občanů bylo odepřeno vydání tureckého pasu
- 30 000 lidí uprchlo z Turecka hledat útočiště v zahraničí
- 299 vězňů zemřelo ve věznicích z „neurčitých“ důvodů

Důsledky vojenského převratu 1980

- 14 vězňů zemřelo při hladovkách
- Umučeno bylo 171 lidí
- Byli zabiti 3 novináři
- Pro 400 novinářů bylo požadováno celkem 4 000 let vězení
- Bylo uvězněno 31 novinářů
- Noviny se nemohly tisknout po dobu 300 dnů
- Bylo zničeno 39 tun novin a časopisů
- Bylo zakázáno promítání 937 filmů

Vojenské tribunály

- Ve velmi krátké době bylo zadrženo ?250 000 – 650 000 osob
- Souzeno ?230 000; zbaveno občanství ?14 000; zabito 50 osob; mučeny stovky tisíc osob a tisíce osob zmizely
- 1 683 000 osob bylo na „seznamu“ - ?
- Mezi stíhanými např. B. Ecevit, S. Demirel, A. Türkeş a N. Erbakan
- Po využití Šedých vlků – K. Evren – skoncoval s touto organizací
- https://www.youtube.com/watch?v=A_kb7LmYpmQ

Zahraniční a hospodářská politika

- Jediné dvě oblasti, které nebyly dotčeny zásahy vojenské junty, nicméně byly prováděny tak, aby maximálně kopírovaly požadavky západu
- Ačkoliv generálové čas od času rozhodli nezávisle na ministerstvu zahraničí (např. Řecko a NATO)

Zahraniční politika

- V důsledku svých zkušeností s Kyprem a Egejským mořem rozšířilo Turecko své možnosti
- Turecko, ačkoli zůstalo věrné západní alianci, od roku 1964 se rozvinuly lepší vztahy se Sovětským svazem, což vedlo k dohodě o přátelství v roce 1978

Zahraniční politika

- Turecko uznalo vládu pevninské Číny v roce 1971, zlepšilo vztahy s balkánskými státy (ačkoli vztahy s Bulharskem byly narušeny exodem 300 000 tureckých uprchlíků z této země v roce 1989) a kultivovalo užší vztahy s arabským a islámským světem

USA

- Zbrojní embargo bylo o několik let později tiše odstraněno za přispění geopolitických změn na Blízkém východě, jako je íránská revoluce
- US poradce pro národní bezpečnost Zbigniew Brzezinski diskutoval se svými zaměstnanci o možné americké invazi do Íránu pomocí tureckých základen a území, pokud by se Sověti rozhodli opakovat scénář z Afghánistánu v Íránu

USA

- 80. léta zlepšování vzájemných vztahů – turecko – americká zpravodajská spolupráce proti SSSR
- Íránská revoluce a následný pád iránsko-americké zpravodajské spolupráce
- Konec politiky détente a začátek druhé studené války – posílení
- 1980 DECA